

Memorandum k záchraně skautské mohyly Ivančena

schváleno krajskou radou Junáka Moravskoslezského kraje dne 16. 1. 2013

Ivančena, kamenná mohyla na hřebenu Lysé hory, u které každoročně uctí památku popravených skautů stovky a možná i tisíce lidí.

Vladimír Čermák, Vladimír Pach, Otto Klein, Milan Rotter a Quido Němec byli spolu s dalšími třinácti skauty popraveni za svou odbojovou činnost 24. dubna 1945 v polském Cieszyně. Na paměť jejich statečnosti byla jejich kamarády z 30. ostravského oddílu dne 6. října 1946 založena mohyla na Ivančeně. Od té doby každý kolemjdoucí, který chce uctít památku mrtvých hrdinů, přikládá na mohylu kámen, který k ní vynesl.

Za desítky let své existence tak vznikl památník složený z tisíců kamenů z nejrůznějších koutů světa a možná i vesmíru, všemožných tvarů, barev a velikostí, který snad nemá obdobu nikde ve světě. Skauti, trampové, turisté, lyžaři a řada dalších známých a neznámých lidí vytvořili z mohyly jedinečné memento naší historie s velkou symbolikou a výchovným dopadem. Z pomníčku zavražděným kamarádům se postupem času stalo místo připomenutí dalších skautských hrdinů, kteří položili životy na obranu vlasti, ale také památník nezdolnosti skautského ducha a boje s nesvobodou. Ta byla zejména v 70. a 80. letech 20. století spojena se zákazem skautingu a z toho vyplývajícími snahami komunistického režimu zakázat také výstupy na Ivančenu.

Teprve po roce 1989 se mohly výstupy začít opět konat ve svobodném duchu. Skauti si od té doby na svátek Sv. Jiří, tj. v den výročí popravy, připomínají památku svých hrdinů nejen výstupem na Ivančenu, ale také pietním aktem na židovském hřbitově v Cieszyně. Ivančena se také stala místem udílení skautských medailí.

V průběhu více než šedesáti let byly na Ivančenu vyneseny tisíce kamenů, jejichž celkový objem je odhadován na více než 50 metrů krychlových. Většina kamenů byla na mohylu kladena bez jakýchkoliv plánů či technických úprav, a tak se postupem času, vlivem fyzikálních a přírodních zákonů, ale také přispěním vandalů, stala velmi nestabilní a také zdraví a životy návštěvníků ohrožující. Proto bylo v roce 1995 přistoupeno k její částečné rekonstrukci. Mohyla byla přesunuta o pár metrů níže a umístěna na zpevněný základ, což prodloužilo její životnost. V posledních letech se však ukazuje, že uskutečněná rekonstrukce nebyla tak úspěšná, jak se původně předpokládalo a mohyla potřebuje mnohem větší a komplexnější úpravy.

Oficiálním vlastníkem mohyly je od dubna 2009 Junák – Moravskoslezský kraj. Proto krajská rada Junáka na svém zasedání dne 16. 10. 2012 vyhlásila rekonstrukci Ivančeny za svou nejvyšší prioritu a začala sestavovat tým, který má za úkol tento plán naplnit a to pokud možno tak, aby v roce 2016, tj. v roce 70. výročí založení mohyly, bylo vše hotovo.

Cílem projektu je zejména rekonstrukce mohyly, což obnáší hlavně zastavení jejího současného sesuvu ale také praktické řešení jejího dalšího růstu v letech budoucích. Projekt by měl také vyřešit úpravy okolního terénu tak, aby byl důstojným prostředím pro každoroční vzpomínkové akce.

Junák – svaz skautů a skautek ČR, Moravskoslezský kraj

Již z předběžných technických průzkumů je jasné, že bude nezbytné celou mohylu zcela rozebrat a znovu sestavit. Vzhledem k charakteru stavby je také jasné, že toto nebude možné učinit pomocí techniky, ale pouze lidskými silami. Těch je v Junáku sice dostatek, přesto si projekt vyžádá nemalé finanční náklady, které jsou v současnosti odhadovány v řádech statisíců korun.

Lze také předpokládat, že celý projekt bude svým cílem a průběhem velmi ojedinělý a zasloužil by si proto patřičnou mediální a historickou pozornost. A v neposlední řadě je také jasné, že celá realizace projektu rekonstrukce Ivančeny bude nad síly a možnosti krajské rady Junáka Moravskoslezského kraje. Ta proto těmito řádky vyzývá všechny skauty i širokou veřejnost, kterým není osud Ivančeny lhostejný, aby přiložili ruku k dílu.

Projekt bude vyžadovat nestandardní řešení ve všech směrech. Jedná se o stavbu dynamickou tj. neustále se rozrůstající, ke které má velké množství lidí silný osobní vztah. Technické řešení může být tedy výzvou pro nejednoho architekta či stavební firmu.

Shromáždit, rozumně utratit a vyúčtovat nemalé množství peněz také nebude jednoduché. Pro tento účel je vyhlášena veřejná sbírka, kde se shromažďují finanční příspěvky na rekonstrukci mohyly

Motivovat, zorganizovat, nakrmit a zabavit velké množství pracujících rukou, vše řádně zdokumentovat, nafotit, nafilmovat... A v neposlední řadě při tom všem shonu zachovat čistou a veselou mysl, skautského ducha a odkaz Ivančeny.

To všechno jsou výzvy pro opravdové skauty a jejich opravdové přátele.

Pomozte rekonstruovat naší mohylu, ať může dokazovat nezdolnost, obětavost a odvahu skautů i dalším generacím.